بیوسي

د عبدالهادي ريشاء

د اشعارو دوهمه

مجموعه

١٣٧٤

Ketabton.com

د مجموعې نوم – بېوسي
شاعر – عبدالهادي ريشا
دليکو کال – ۱۳۷۴ هـ.ش
د چاپ ځای – کراچي
د چاپ شمېر – پنځه سوه ټوکه
خطاط – عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

دا د بیوسی مجموعه د هغو کوږداګو، زوی مړو او مور مړو پاك نیت ته چي د ناښادو اولسو د ښاد یــو صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمــان د خپلو مغزنو ککریو سره ډك زړونه د ځمکي په غیږ وروستل سوي دي اهــداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنو لوستونکو!

ما د پښتو کړزو دلمړۍ شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چې که مي توان وموند دو همه مجموعه به هم د خپره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چې د خپلو اشعارو د (بسوسي) مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسې حضور ته يې وړاندې کړم. زه پسر خپل بول و درېدم، خپله گایه مي داده ترسره کړه.

گرانو لوستونکو!

تر هغه گړيه پورې تر څو چې د پښتو کړزو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعر پوهانو او عامه خلکو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائيد او تنقيد حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ویونکي کوربنا دي بهٔ څه پکښې ووایي. نو مې ولې پهٔ هوا زړه مې کښانده وو. کله چې پوه سوم چې د پښتو کرزو مجموعه ښېځې چاله نظره نده غوړ ځولې، نه يې یو مخیځه (نو) پر کش کړی دی، وروسته مې نو پر ځان یک سنده کړه. زړه مې پر پښتې سو. یو څه ناڅ مې پر کښېښوست. چا چې زه د پښتو کرزو د مجموعې پهٔ تائید سره مکتوباً، غیاباً او مخامخ غښتولۍ یم. دوی دي د سیالانو سرسي. زه يې ممنون کړم.

او هغه کوربنا دو چې د مجموعې پر بعضې ځایو تنقید نیولۍ دی. د هغو تر دا پاک دین وګرزم چې پر یوه مخ يې نده کزلې. او هغه بنا د منو او صاحب نظرانو چې بنه نظر او لاربنونه يې راته کړېده. دوی ته سلامه دي، غیبي سپاره دې مله وي، کوریې ودان.

بناغلو لوستونکو!

مابه دغه د (بېنوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای. خو زړه د ژوند پهٔ نورانګل اخته وم. د بلي خواچې مې د چاپ د پاره خالړي څه غرانونه ټول کړي وه. پهٔ هغه بنې د ګرانۍ داسي هښه، باد ښوتۍ چې د غرانو زیږه سکه يې داسي ورسولولې وه چې غران د غازارزش خوځه کوې د خوشکۍ تروړن يې لا وزن سپک سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ دپاره نه بسېدل، نوره لېښه، دېښه مانه دړلودل چې د هغه څخه یوڅه راواخلم او د چاپ مصرف ته یې ورکړم. نو اریان، په اریان پاته وم، په چاپ پورې یې اوګاره وم. یو چاته چې مي امېد دړلود هغه ته چې مي وړیاده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان یې وځراوه، نه و ټوخېدئ. په داسې وخت کې نو ماوار و سړی څاڅا واسرنګه کیږي. دامې هم ځان ته عار باله چې ریشا دې دیوې مجموعې د چاپ د پیسو په خاطر ځان د اوومحمد وپوروړئ کړي. دامې هم نسوای منلای، نه مې وړبلل چې لیکلې چاپ ته آماده مجموعه دې دغه سې ناچاپه پاته سي. باره مي زړه راغوند کړئ. ما ویل "څه تتوکل یې پرهغه چې بارانونه اوروي".

راولاړسوم، پرچاپ خانو وګرزېدم. ډېرې چنې مي و وهلې. په ارزان بیه کاغذ پسې مې بازارونه مټ کړه. په چونګي، چونګې د صورت په سوهانګي مي دونه پیسې برابرې کړې چې دا د بنپوسي مجموعه په چاپ کړم، او ستاسې حضورته یې وړاندې کړم. ما خود اکار د-نس په خوز و وکئ. اوس نو پرتاسې ده چې نوکئ وخت وروباسئ او دې پښلا ویلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چلې ما د بېوسۍ په دغه مجموعه کې سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کراستې یا ګدلې شنل په تاسې اړه لري. زه به تر هغو پورې غاښ وچیچم، چې تاسې یې توري و سپیني شنل سوې وېنه. خپل د قضاوت د ترازوو پلو ته ور غوړ ځوی.

تاسې ته به یاد وي چې د دې شعري مجموعې شعرونه د ډېره وخته ماته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر کې لا دا خبره ستاسې تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې څخه مې بعضې اشعار د چاپ د پاره د لته رایېل کړه. او بعضې نور یې لکه:- د لوی استاد علامه عبدالحي (حبيبي) مرثیه چې د (پښتو ټولنې) په مجله کې دا کاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباری (اشنا) وېرنه د کندهار په مجله کې چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پاڼې یې ګنتنې، او نشر سوي هم دي. د محمد ګل (نوري) د مړینې په یوه تلین کې چې د سرحداتو او قبائیلو د وزارت له خوانیو- ل سوی وو، ما هلته هم د ده په یاد یو شعر وواید چې البته نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چې ما د ده د مړینې په دوهمه ورځ وویل، بیا مې و مصرته د ده دفتر ته ولیږل. ګاګارین چې لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ، او بېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

را کښته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ کړی، او د ده د فترته مې پس له څه وخته واستوی چې خبر يې د (ازوستيا) روسي جريدې خپور کړی. د لمړي پلا د پاره چې (آرم سترانګ) امريکايي پرسپوږمۍ قدم کښېښود، ما د ده په شان کي هم يو شعر جوړ کړی. په يوه بيته کي مې ثبت کړی، نو ګوره چې هغه بيته به اوس چيري وي؟ د غسې زمانو ر شعرونه په مختلفو جريد و په مختلفو وختو کي خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جرګي په مجله کي، د سولي د جبهې په جريده کي، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کي او نور و اخبارو کي چې زما سره يې نه تاريخ ستنه مي شعرونه پياد دي.

خو اوس هم يو څه شعرونه د توَمني په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بيا به نو د خيره سره خبري کوو. چې بيا د بلدې د ګوروان کاندراونه سي. اوس يې د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چې د دې مجموعې اشعار به دونه شيريني ولري لکه شيرپيره يا به داسي مفرح دل ودماغ وتسکين د هندهٔ اعصاب وي چې په هر ګونډي کي به يې ترنګ خوشي پرته وي. نو دا ګمان مو بېځايه بولم. ځکه په دې شعرو کي د ۱۶۰ کلو د بې وزلو د څګرخزکی، د ځزغاله مغزو جزکی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه د زلزلو چغکې او د زړه درزونه، دردونه، غمونه، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسې به خوا درووهي. خو د یېلادویلو توصیه یې زه څکه درته کوم چې، تاسې بیا هم د اولسو په جګرخونیو کې ورسره ګډ او شریک سئ؛ چې دوی یوازې په غم کې پاته نسي او پر دې تو ره ټمبله ټوله داغ دیدګان او غمجن سره کښېني او پاتا سره وړکې. وروسته د غم کمبله ټوله کړي.

دا یلامې د دې مجموعې نوم په دې خاطر بېوسي، وټاکئ؛ چې ټوله ناخوالې، ساړه اسویلي، دردونه، نادودي زموږ بېوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم بېوسئ، زموږ په پښه دي. تر دې حده پوري بېوسه او بېرندوکي یوچي د پیشي د تښه ځنه هم بېرېږو. ها نور خولا پرېږده. دا زموږ بېوسي نه بولئ؟ چې پر یوه ټیک یې راته ایښې ده. په سږ مو راته ګوري؛ توري یې راته پرتندي دي. د ناترسو ترچپلاخه لاندي یو. د سیاه سرو ژړاوي، بنراوي، الـه لاوي دي. هلکان ځان د ډاګه، ډاګه وهي، پرخوله خوله لوږ و د پوړته کېدو څوک نشته. په سترګو کې مو خاوري رډ، بډ پاشل کېږي. ټاټوبئ مو وړک دئ. د خدای پراو بچه مو څوک نه پرېږدي. په هر ځای کې شېر خطیان یو. په جیب کې شانزده، په کندړي کې سپېرونئ ندئ پاتـه.

لڅي وپټي شتمني موځغلوي. د خپلو هستيو بې سر په چيچه ايستلي يو. تېغونه او ارزي لا د لاسه راباندي صافوي. د دغه واقعيتو په نظر کي نيولو سره مي د دي مجموعي نوم «پيوسي» وټاکی، چي د اکثرو جملو څخه هم دا نځکي او پېسو سيوږغ او مفهوم راوزي. موږ پيوسه نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړی دی.

خاوري عبدالهادی رښتأ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي د وستان یې (کبلی) بولي راته تینګ سو چي ستا د غه د بیوسی مجموعه دا ګبنت د چاپ د پاره زه لیکم. ما ورته وویل چي "دا خو د زوی زېری دئ. مګر ستا خط کله د وایې دئ؟" خو ده تینګار کاوه. ویلې "د طوا، تکی دئ که یې بیله ما بل څوک ولیکي". ور سره بنه مي کړه. ما ویل "و دي ګورو". هلك رهي سو. د خوش نویسی یو کتاب یې پیدا کی. ورته و جوغبد ی. اندر په یوه، یوه نیمه میاشت کي په خط کي دو نه با ولی سو چي پر خط یې زما باز کښېنوست. مجموعه یې په بشپړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډیر ذکي، پوه او مستعد زلمی دئ. استعداد یې د ستایلو وړ دئ. مګر نوښه وکوچي پر هیواد مود بلاسا ختلې ده. د د غسي ډیرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کي تره تلي، لی به لیه او تاك له تاکه ګرزي. پیاز په ګنډه په ډوډی پوري حیران دي. د استعداد د روزلو او تحصیل استادان یې یا نسته یا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دي مجموعي د لیکني د زحمتکښی مننه کوم. بیا یې استعداد ستایم چي په لږ وخت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوْړَه سوچي مجموعه يې يك لو خته صافه وليکل. دا دئ نن يې خط ته ستاسي سترګه هم وړاوړي.
خدای دي ده ته برکتونه وړکي. وزر دې وزېږي.
دانسانيت په هره برخه کې دبريو غښتي برخي ورته غواړم.

- ريشاء -

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱	لوی ښېښتن	۱
۲	رب ته دریږو	۲
۳	اي خاونده !	۳
٤	دغه حال دئ چي نه چاغیږو	٤
۵	لېوه هم پرهیز کوي ؟	۵
٦	حالونه مي راوړي	٦
۷	بېچاره پروفیسر	۷
۸	غم ځپلي اولسونه	۸
۹	لامونه دي پېژندلي ؟	۹
۱۰	تشي د خولې خبري	۱۱
۱۱	دخپل زوړه ناخبره	۱۳
۱۲	جنګ پرغَلَه دئ	۱٤
۱۳	د لته ګذاره سخته سوه	۱۵
۱٤	زوی مړي لاس نه اخلي	۱٦
۱۵	للو ، للو	۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۱۶ . ملل متحد ته وایم	۱۹
۱۷ . که راتله نو پاخه راځي	۲۱
۱۸ . داځه سوران راغلئ دئ	۲۲
۱۹ . یاران یې بد راه کړه	۲۳
۲۰ . دتولو زړونه دک دي	۲٤
۲۱ . تر مرګه خوب	۲۵
۲۲ . وې شړمولو	۲٦
۲۳ . یاري صداقت غواړي	۲۷
۲٤ . مخ یې راو لګاوه	۲۸
۲۵ . دغه دئ ایثارنو	۲۹
۲٦ . کفن کښې	۳۰
۲۷ . بې باوره وعدې	۳۱
۲۸ . سل د زرګریو د ګګر	۳۲
۲۹ . پس ګردنی	۳۳
۳۰ . نوبتي مرګ	۳٤
۳۱ . نامېندي	۳۵
۳۲ . حق ده پېره	۳٦
۳۳ . لرګي یې پکاردي	۳۷

دوهم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوی ختلم په زیرخانه ننوتلم	۳۹
۳۶. بې پرزو موټر	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولویږي	۴۱
۳۸. کوربل	۴۲
۳۹. سر شکوني	۴۳
۴۰. مخ ته کرکنډي	۴۴
۴۱. تماشه یې کوه	۴۵
۴۲. دبل لاس	۴۶
۴۳. تولد دی دئ	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه	۴۸
۴۵. پښو ته لویږي	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات	۵۰
۴۷. تالي ختي	۵۱
۴۸. ورستي هگی	۵۲
۴۹. د بندگی ژوند	۵۳
۵۰. د سرونو لو	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ
٥٢. د غم حال دئ	٥٤
٥٣. زړه ته مولويږي؟	٥٥
٥٤. ژړي تلي	٥٥
٥٥. ولي بل ته اړيو؟	٥٦
٥٦. د غلو ملګري	٥٦
٥٧. څنګه وکم؟	٥٧
٥٨. بې فايدې مجلسونه	٥٨
٥٩. نيکي غوښتني	٥٩
٦٠. په وينه بيده	٥٩
٦١. وچاته ورزغ کړم؟	٦٠
٦٢. پرکمه رهي يو؟	٦١
٦٣. پښتون پاته سو	٦٢
٦٤. لاس يو کړئ	٦٣
٦٥. ذ غاليان سو	٦٤
٦٦. فراري عاشق	٦٥
٦٧. مردار خواره	٦٦
٦٨. ترکلکين راته ګوري	٦٧
٦٩. ګلګل ميري	٦٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ

٧٠ .توپک خپل و پردی نه پېژني ________ ٦٩
٧١ . بيوسه يو ________ ٧٠
٧٢ .پر صراف کلپي نه چليږي ________ ٧١
٧٣ . راغله، ولاړه ________ ٧٢
٧٤ .بدي خاطري ________ ٧٣
٧٥ .منافق ________ ٧٤
٧٦ . کوږ لاس کوږ مغزی ________ ٧٥
٧٧ . بړگ گل ________ ٧٦
٧٨ .بنه انگور چغال وهي ________ ٧٧
٧٩ .پښې نه پر ورځي ________ ٧٨
٨٠ . آينده نتيجه ________ ٧٩
٨١ . د بيت المال موږکان ________ ٨٠
٨٢ . نه شرم نه حيا ________ ٨١
٨٣ . ترکه و ارزانه ________ ٨٢
٨٤ .سوک زيره ________ ٨٣
٨٥ .اوږد زکندن ________ ٨٤
٨٦ .پر يوه زخم بل زخم ________ ٨٥
٨٧ . بنه کوئ بد مه کوئ ________ ٨٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان مخ

۸۸ . سگریټ کښنانو! ____ ۸۷
۸۹ . نصوار ریانوته ____ ۸۷
۹۰ . خپلي بنګلي ته څم ____ ۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده ____ ۸۸
۹۲ . خوندېي نسته ____ ۸۹
۹۳ . په ټوک یا ځیره ګزاره ____ ۹۰
۹۴ . د ډالرو مریدان ____ ۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ ____ ۹۲
۹۶ . د غوښو اکسیر ____ ۹۳
۹۷ . جوال شکاف ____ ۹۳
۹۸ . خرامبو ____ ۹۴
۹۹ . ترنس کښېنته مزدوري ____ ۹۴
۱۰۰ . کږې لارې ____ ۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی خښتن

مُصَوّر، خالق، مالك د كايُناتو
ته لائق د حمد، ثنا او د صفاتو
تا راكړي دي بې شمېره نعمتونه
اې منعمَ! معطي د انعاماتو
بېنده په زره آګاه د هر بنده يې
مهربان يې نګهبان د موجوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي كړي
هغو يو وړه ستا رضا په عباداتو
ته معبود يې عبادت ستا لره ښايي
پرستش نه كړم د بت او فلزاتو
د شيطان د تيرايستلو پناه غواړم
چې ولاړ نسم د خو نكارو په عاداتو
د صالح نيكو كارانو عمل را كړه
ما خوندي كړه د روزګار د جناياتو
ته هادي يې هدايت هادي ته وركړه
دی خواستګر ستا د مقبولو هداياتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب ته دریږو

مسلمانان چي د خپل رب څخه جنت غواړي
هسي مولا له بندګانو عبادت غواړي

هادي قران چي بندګانو ته لیږلی رب دی
باید په دوړو کي پروت نه وي تلاوت غواړي

مسلماني تش په خوله نه کیږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي

که مؤمنان مونږ یو له بله سره وروڼه بولو
همدا اخوت په صداقت، مینه، الفت غواړي

که څوک یواځي لمونځ کوي زکاة بیا نه ورکوي
نیمی آیات مني د نیم څخه فرقت غواړي

د همسایه سره اسلام د ورور ژوند خوښو
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي

قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چي عداوت غواړي

څوک چي تقوا لري هغه وي و خالق ته نژدې
څښتن عادل دی د بنده هم عدالت غواړي

خدایه ته زموږ عمل ته مه ګوره خدایي ته ګوره
ریښا په ټول جهان کي سوله امنیت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دې بنده یم
ستا له امره څخه لیرې افتاده یم

په ګناه کې یمه ډوب تر سره پورې
د رحمت امید لرمه درمانده یم

شیطانانو یم د لارې اړه ولې
اې ستاره! عفوه غواړم شرمنده یم

په دنیا کې مې هم هیڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سر افګنده یم

بندګان واړه وتاته یاغي سوي؟
او که زه په بېنا ستر ګوناديده یم

نه ورورې، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دې حال به لا تر کله پاینده یم

زما دژوند چارې راسمې کړه خاونده
زه ریښاء کله د چارو ساز نه ده یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه حال دئ چې نه چاغېږو

راته وايي چې څوک مخامخ دروغ
د هغو خلکو لرمه پر ژړه داغ

په خوله قال الله و قال رسول وايي
په خوړکې مردار خوروي لکه زاغ

په مجلس کې یې د ژبې لمبې وزي
وي د ننه زړه یې تور لکه ځراغ

چې د زړه او د خولې لاري یې یوه نه وه
منافق دئ غوږه ژبه دابلاغ

چې یې ټول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چیرې و باسم د دې سړي سراغ

ولې نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چې د ګلو پر باغچو ګرځي الاغ

که په رنځ د خونړیزۍ سړی اخته سي
نه جوړېږي د خاکشیر په نبا داغ

هر ګړی دنا بوره مرګ په ګروم کې
ریښا خنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیوه هم پرهېزکوي؟

یا پیدا دئ تباهۍ لره چنګیز　　بدلوي جګي کوڅه لي په خاکرېز

نعمتونه کړي بدل په تور و خاورو　　یا يي لا نښ کړي په یوه ګړي پالېز

یا نښي راغلي بلبلان وږي د باغه　　وا به نه وړي له کارګه د بلبل رېز

یا رمباړه، یا شیشنۍ، یا ړاپي دل دي　　حیوانان کله ویلی سي تیرېز

درنده حیوان دئ هر چا پېژندلۍ　　نه پوهېږي د دوی پوست په قناوېز

سرچینه که سوه مرداره تول مردار سي　　که بهاندتر آخره وي کارېز

د مردار لا بس په خوړو کې ډېر حریص دئ　　چالیدلۍ د کارګه، لیوه پرهېز؟

یو د بل حیات ته ویني د ځان ورکړي　　بل جلا د غوندي د وینو وي خونرېز

بنه و بد اعمال د هر چا جلا کېږي　　که څوک ولري د عقل والبېز

پرېښان د نفس، هوالښکر سي راغلي
اوس به څرنګه کوي ځني ګرېز

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالونه مي راوړي

آ ښاد منو! باغونه دي راوړي — ما د ګړوب هیوا د حالونه دي راوړي
تول ژوندي پي پرتي باندي ښخېدله — او د مړو مي تصویرونه دي راوړي
یو مخیځه وطن وار هــــدیره وو — د قبرو مي فریادونه دي راوړي
سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته — ما یې تش آه و دردونه دي راوړي
په نکریځو سره لاسونه هوري ښخ دي — ما نامراده ارمانونه دي راوړي
ما د ساندو د ژړاندو ستر ګو اوښکي — سیلابونه، سیلابونه دي راوړي
په اوربل یې د اوربل ویښتان پاشان سوه — شاعر خوشعري تارونه دي راوړي
بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي — د خزان مي ژړ بلګونه دي راوړي
پر دیوال ماغزه پراته وه د ښیبانو — د کوڅې مي ولونه، ولونه دي راوړي
د مرګ وزي په ژوندیو پانېدله — په سند کي مي هډونه دي راوړي
روڼ اتیانو لا تر کله روژه نیسي — دا دی ما روژه ماتونه دي راوړي

داچي ننله دې محفله مستي ولاړه
خو ریښا د غم بیتونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېچاره پروفیسر

تو سر د و د وړي په زړه کي اوربلیږي
د کوري پښان د زړه خونه سوځیږي

په ظاهره روغ، درون لړمون پخته یم
نا خبره د سباچي څه راکیږي

زما په رنګ تاراک بل چاندۍ لید لی
صورت تیږي، زړه لړزیږي، سترګي لوېږي

د علاج دارو مي ندي پیدا سوي
پروفیسر مي په تشخیص لا نه پوهیږي

ډېر تېروني دوست د رنځ پوښتنه نکړي
بېګانه خوږي په مرګ لا خوشحالیږي

ریښا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دی
خدای خبر چي د ژوند چاري دي سمیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یاړانو د غمجنو ارمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د ترخو سره

نه لرم خندا پر شنډو غم لرم، غصې لرم
زړه کي گلومه خپل دړد ونه د غمو سره

چاړا ته د عقل اساسي لاره و نه ښوده
شپه او ورځ تیریږي د پرسد ولیونو سره

خلگو اوږ اخستی دی په اوښکو کي غوټې وهي
هسي آموخته سوه د سېږو و د تودو سره

ژر به آبد یده اولس له گرمه سړده وخیږي
لاړ به پرې کوي د وړاندي تگ د کاږوانو سره

مه نامیده کیږه ریښتا غم غصې دې لیري کړه
ځان دي کړه نژدې د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مونه دي پېژندلي؟

د غه څوک دي چي يې وږني هم يې سوځي؟

دغه څوک دي لوټوي چي يې د ورځي؟

د غه څوک دي چي د ورور د جېب يې باسي؟

په رقم، رقم نوموېي خنا باسي

د غه څوک دي چي شهري خلک د کوره؟

د غه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره؟

د غه څوک دي چي قبرونه يې ړنګوي؟

کور، کوڅه، مسجد ښارونه يې نړوي

دا د دې عصر زمریان که چغالان دي؟
چې خورک یې د خپل ورور د کور چرګان دي

دوی پر څه دي تباهۍ ته جوغ بېدلي؟
دا یې رحمه دا بښیلي، ښوېدلي

دوی څه وایي، څه کوي، څه یې مقصد دئ؟
چې هر ځای یې اور بل کړئ د حسد دئ

آیا پېژنئ یې دا نا ترسه څوک دئ؟
د سور سات او ښ چې هر کاله ته چوک دے

خلګو ښئ بس ته، پرېږدئ خپل خوبونه
د ریښا سوالونو ته ورکړئ جوابونه

تشي د خولې خبري

د نړۍ بشر خواهانو، چیري ورک یاست؟
د مظلوم طرفدارانو، چیري ورک یاست؟
زموږ له حال څخه خبر یاست او که نه یاست؟
مهربانه پر خوارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان پر سر وخته ناورین سیده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چیري ورک یاست؟
سترګي پټي دي، که حق نسي لیدلی؟
حق بینانو بینایانو، چیري ورک یاست؟
انساني عاطفه، رحم ولي نیست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چیري ورک یاست؟
افغاني ملت په وینو لړند پروت دی؛
بې سرحده ډاکټرانو، چیري ورک یاست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفادارانو، چیري ورک یاست؟
توازن نسته پلې سپکي درني سوې
په نړۍ کي منصفانو چیري ورک یاست؟

تر غذا سو د سلاح کاروان د مخــــه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟

د اوربل قومانده یې ژر عملي سي
د اوربند منصبدارانو، چیري ورک یاست؟

د افغان نجات ته کمـــه لاره وزي؟
مخ کښانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟

بشري نړۍ قرض داره د افغـــان ده
بندي غاړي دیندارانو، چیري ورک یاست؟

د امید سترګي وتاسو ته کږې دي
اې! د سمې لارې ویانو، چیري ورک یاست؟

د کارګانو آوازونه پورته کیږي
له دې باغه بلبلانو، چیري ورک یاست؟

په طعنه په اشاره به څه سي جوړه؟
خولې کړې خلاصې شاعرانو چیرې ورک یاست؟

رېښا ورک دئ، په تیارو په دریلوکي
چیري یاست مشعلدارانو چیرې ورک یاست؟

د خپل زوره ناخبره

په ښایست کې قافلې دې مخ ته اوړې
خو ولاړې یې د تورمخ غلام و دړته
په مړانه دې د ېبان دې چپه کړې
په قوت کې غرولاړ یې هرخطرته
اې د خپل مړانې، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پښواني تختونه چاکړه دړې وړې؟
چې پر وچه مځکه پروت یې وسره لمرته
په بربنډ او په شمله دې څوک اخته دي؟
په پړونې کې وړل کیږي و بهرته
سپینه ورځ دې د غفلت په خوب کړه ګډه
توره شپه به تېره وي و سپین سحرته
د بابا او د نیکه نوم دې هېرنسي
بد نامي به پاته کیږي و پسرته
وروستي عمر د زیشاء د بې آبۍ سو
وچه دړختنه رسیږي و ثمرته

جنګ پرغله دئ

که د وړنو ترمیانځ نه وي یکرنګي زندګي د ښخونه ده زندګي

د ملت ترمیانځ که یو وار نفاق راغی پر ور غوړځي هر چوړې او هر بېنګي

دغه حال پر افغانانو نن راغلی د نفاق اساس یې ایښی فرنګي

د غیرت بګړۍ وغاړې ته لوېدلي افغانان دي یو د بل سره جنګي

ډېرین زړه وال د وروړیه مرګ کړي فخر غواړم هغه زړه اهاك چي وي سنګي

چي د بل په اشاره خپل وروڼه وژني تردي نسته بله لویه بې ننګي

نه آرام او نه امید د هوسایي سته زوړ و ووړ ژوند تېروي په بې تېنګي

چي پر زړه یې د روپو د حُب تاپې وي د هغو ظاهري خوی وي پلنګي

په میدان کې چي چرګان سره ببرسي لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

ریښتیا، څوک دي پر سورنا کله غوږ نیسي

چي وي پوړ ته آواز ونه سوړنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته ګذاره سخته سوه

د سپين سرو د نازونو بد راځي
د سپين ږيرو د ګيلو مي بد راځي
مشران چي د خپل کور مسئول نه وه
د کږو وږو خبرو د هغو مي بد راځي
چي په کورکي نه تنظيم د سپين وو
له دې ګډوډ تنظيمو مي بد راځي
چي نه قول نه وعده وي نه وړاشه وي
له دروا غود وعدو مي بد راځي
دلائيل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلويو اوازو مي بد راځي
فيصلي چي په عمل کي تطبيق نسي
پر کاغذ د فيصلو مي بد راځي
هسي دېرشيان موجود سته بد مي ايسي
خصوصاً بيا د جنګو مي بد راځي
ريښتياوو لار سه يوې بلي سيارې ته
ستا له دې نصيحتو مي بد راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړي لاس نه اخلي

سحرګر وڅه جادو را باندي کړۍ
عقل فکر يې دئ زما له سره وړۍ
د خپل ځان سره مي واك واختيار نسته
کشوي مي لکه مږ غاړه کي پړۍ
د ژوندون د پاره مځکه راته سره ده
د مرګي په کټ کي پروت يم لکه مړۍ
د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مي ده کومبړۍ
چي يې غوښته هغه هوډه يې پوره کړه
پر څه لاس را څخه نه اخلي زوی مړۍ
د دوو ورونو په لاسو کي سنلاخ دي
يو دا بل حلالوي لکه اوز کړۍ
د خپل کوره يې ريشا بهرته ويوست
پاته نسو په کاله کي د کور غمرۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للو

الاهو للو، للو، خوب دي دړسي دلېمو للو، للو آباهی، آباهی للو للو
د سترګو تور د زړګي سر للو، د توري شپې ژړيه لمره للو، پر دښمنانو سپي لاس بره للو
الاهو للو، للو

اوس دي خوبونه کوه، پاک خوږ کونه کوه، پر موړ نازونه کوه
ځان مړه وه په شيدو، خوب دي کوه تر سپيدو
الاهو للو، للو

سبا قومونه روڼي، کار له غښتلي پالي، دوی ته دلوړي ساتي
ښتن د لويو کارو، د نوي، نوي فکرو
الاهو للو، للو

ته به اقوام وينبوي، ته به عوام وينبوي، بشر تمام وينبوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو
الاهو للو، للو

نړی کي سپين دي که تور، هريو د ځان بولد ورور، نړی د تولو لوی کور
سره يو ځای د قرنو، پر د ښتو، غرو و رغو
الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ،خړي غونډۍ شنې کوه، زوزان د بېخه رېبه
زړونه راباسه دغرو ، وتړه بند پر رودو
الاهو للو، للو
پوره که لوړي هيلي، د مرګ سلاح کړه ويلي، وايه د ژوبد لي
وړک کړه خطر د جنګو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الاهو للو، للو
زما وصيت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلګو کوه
دغه قيمت د شيدو، ستا څخه غواړي ببو
الاهو للو، للو
د خلګو زړه وساته، زما يې د زړه وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواري ګرانه للو
الاهو للو، للو
آينده به ښاد اوسې، آرام، آباد اوسې، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړګو ! چې هېره نکړې آذکو
الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نمری
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نمری
دا ده د انسان د ترقي او عصریت نمری
دا ده پرمخ تللي د ورورۍ او د ښه نیت نمری

دا جملې که هرڅو په رښتیا سره ویلي وي
نن ریښتي د ظلم او ستم باید ختلي وي

آیا استعمال د اسلحو تاسي ژوندون بولۍ؟
جنګ وانسانانو ته پیشرفت او تمدن بولۍ؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولۍ؟
و وایاست رښتیا چي د غه عقل که جنون بولۍ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنګول لوی خیانت بولم

جوړ پر بې دفاع خلګو ناورین دی مصیبت دی
دوی وایي چي جنګ داخلي کار د مملکت دی
څوانه! هسي نه ده د بهر مداخلت دی
هرځای چي جګړه وي دیو، اِن مسؤلیت دی

هر جنګ په داخل کي د خارج څه تمویلیږي
دخل د خارج وي د سد خلګ په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې د یو.ان د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازۍ د هلکانو وي
ځکه فیصلي بې نتیجې د انا یانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړه ده دیو.ان استازي ژرچي استعفا وکړي
یا دي د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي به پوهیږي چي جنګونه پرغله وي
ځکه فیصلو کې د زورګیر درنه پله وي
هر ضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دۍ عدالت چي ناحقیونه شله وي

خود به په نړۍ کي تږدې لیري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورګیر پر طرف ډلي وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز و نعمتونه د قوي تفنګدارانو دي
واړه اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریشاء انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د غه نړۍ د خپل مدار تخنه وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چې تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله ډېر پاخه راځي
ګوري چې لاځو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي
اوس د ګل هوسو ګلستان نه دی
دلته نوی اوړ په بلېده راځي
اوس یې د ړانګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه ډېر نخره نه د یوالـه راځي
یو ځل چې د غم کمبله تو له سوه
بیا په وراړکونډي د واده راځي
هر وخت چې سړک یې او پاشي ولید
هغه ګړی پلي او سپاره راځي
یو کرت که لمر تر اوره ووتی
هلته به ریشا د لمر وړانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داځه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټې
ژړ خزان پرشنه بهار راغلئ دئ
خپل باغ ته څوک کله تیریدلای سي
هلته د ږنده حیوان راغلئ دئ

ماتي لکړۍ څمل بد نونه دي
نن وږځ د سوځي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نظر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

او ښکي د یتیم دوچید ونه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلګ خوري، ډېري خوري، سکروټي خوري
دا رنګ خورنده انسان راغلئ دئ

داسي خورنده پهلوان ژرخملي
دوی لره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران یې بد راکړه

زما خوازه یاران دي چیري راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تیر ایستلي؟
نا بللي بیګانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کي څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره، نه یې ژبه، نه وراشه سته
نه یې زموږ د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کنډوالي، یا تشي توري دي کوډلي
اوس به چیري زه خوازه یاران پیدا کړم؟
چي پر لوټو ټپو ناست وي د کلي
شکایت، درد و غمونه مشترک سوه
ریښتیا ستا په شان دي ټول پر زړه ویشتلي

د ټولو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، اړمانجن زړه
کم طبیب دی چاره ساز، د خوږمن زړه ؟
پاک صفا زړه مي د رحم پیدا نه کړی
چي یې ګورم هر ځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکړ
نه خوږیږي زما پر حال، د دښمن زړه
د ناښاده زړګي حال چي چاته وایم
تر ما ډیر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په مینه کي د میني خوږمن زړه وي
نه جوړیږي په تعویز، د مین زړه
د ډیر ګرومه څخه ډک زړونه ځوانان سوه
زنده دل به وو پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د اړمانو دي
د ریشاد هم هسي ډک د اړمان نن زړه

تر مرګه خوب

زړه له ډېره ګرومه څه پاړسوب کوي
عقل سوګنده ده نن لیونتوب کوي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښایي بې زړه چې مینتوب کوي

سړي چې د جهل امبار ونه وي
خوشي دَی ادعا د سړیتوب کوي

چاته چې عادت د خوب ګولۍ سولي
پروت به وي تر مرګه پورې به خوب کوي

ګیند غوندي چې سر ډک د هوا څه سو
کله بې لغتې وړاندي توب کوي

ګیند پخپله پورته خیالات نه لري
واړي د لغتو بې لوړتوب کوي

ځواني ککرۍ تر خاورو لاندي سوې
زوړ ریشا قبرو ته مشرتوب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې شرمولو

ډېر وشرمېدلو ترهرڅه پورې . څومره خجالت يو تر دنيا پورې

هرځای رښتندي د بلا لاسه يو . څه جواب به وايو تر بابا پورې

سترګې چې سي وچې بل څوك نه وينې . مړې سترګې ولاړې وې ترسبا پورې

څوند د رواغان موهم وانه وړېدل . حق وار ه باطل سوه تر ښتيا پورې

ډېرې د وعده و خلاف ورزوسوې . نه وړسېدلې تر وفا پورې

داژمنه يې هم د باور نه بولم . سل ژړبې يې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تميزه زمانه سوله . خاندې د ريښا ځوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاري صداقت غواړي

یاري نه کیږي په زور محبت غواړي
هر قدم د میني غور، د قت غواړي
چي رضا د یار حاصله نکړي ګرم دئ
ځوک چي ګرم سو هغه ولي جنت غواړي
رسیدل د عشق پر لار تسلیدل دي
خوب وخیال دئ چي په مفته وصلت غواړي
په آخر کي هغه پاته شرمنده سي
چي د یار د خوښي پر ته عزت غواړي
د غرور د خره د شابه راشوه سي
غمازان چي مي د یاره فرقت غواړي
ریشا صاف اوسه په مینه محبت کي
یار په مینه کي تنها صداقت غواړي

مخ يې راولـــګاوه

زندګي راته زندان سو . دیوالونه زولانه سوه
اولادونه اتکړه دي . آزادي غلامانه سوه

څه شي وکم؟ چیري ولاړ سم؟ . دېره دي وخپل منفور یم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه

په ما مخ دئ لګیدلی . ځوک مي غوږ پر کرزونه ږدي
د وروستي عمر خواري دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه

څوک مي ولي په دبررو؟ . خُوکلوي مي ، غموي مي
چي پرسدي خان بللی . هغه واړه دیوانه سوه

ولي مینه الفت ورک سو؟ . ولي هیڅ ترحم نسته؟
ولي عقل ولاړئ پسبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه

اختیارات مو دخان ندي؟ . که د بل ډول ته ښښیږو؟
که موسد د سره تللی . چي کارونه خصمانه سوه

بې چاره "ریشا" خُوریږي . وروستی عمر پر تیریږي
دوړو په لاس کښیوتی . زړه د ګرومه پیقانه سوه

دغه دی ایثارنو

نور موغت کړي غمه وویې لا نور
ځان مو تیت کړی تیته وویې لا نور

څومړي سپک سوي یو د بل په تله
آیا تر دغه سپکو ویې لا نور؟

پخپله سر وکړکۍ دي ورونه
په غم ککړ، ککړ وویې لا نور

بل ته خندا ځان ته ژړا راولي
خپل ژړیدلي ژړه وویې لا نور

خپل ځوروچې بېگانه په خوښیږي
بل ځوروي، ځور وویې لا نور

زموږ په غوښو اجنبیان ماړه سوه
هم مستو، هم مړه وویې لا نور

جوړې مو نه کړې آبادۍ وځان ته
آبادۍ چیرې نړه وویې لا نور

ریشا په خپل غم مصیبت کی ډوب دئ
ندئ انصاف چې زغو ویې لا نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کفن کښ

چې یو څه سي د ژوند کاړ سره پتلیس
بیا پکښي باسي ترځي یو ابلیس
کله کله په امید سره زړه ښه کړم
تر نظر مي پټوخ وایسي تنیس
چې څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چې هر څه لري هغه بیا وي خسیس
هیڅ دروغي امید مکړه د هغو نه
چې وړاني یې وي لوستلي په تدریس
یم د ظلم په سِکنجه کې وړغلی
د قوي لاسو په زور سره یم پریس
د امتاع د کم ځای وبولم یارانو
چې پرلیک نه امریکا وي نه انګلیس
ریښا هسي کفن کښ کس ته حیران دي
چې یې وکیښ د شهید څخه کمیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو بې باور نسته
چاکه خپله وعده څو ځلې کړه ماته

د هغو قسم، وعده خطا ایستل دي
د رښتیا د صداقت لاړ ځني پاته

لیري، لیري اوګوښه ځني تېر یږه
له کاذب سړي مخ وګرزوه شاته

کاذبان هیڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غوږ ځوي سباته

له دروغو اسلام هر څوک منع کړي!
خصوصاً دروا غان نه ښایي ملاته

د دروغو مزل لنډوي دا متل دی،
په میدان کې ژر راوړي وریښتیاته

بې حیاته د حیا امید و نکړې
مرګ بهتر وبې حیاته له حیاته

وي ساته په صداقت پاکیزګي کې
خدایه! حقه لاړ وړو ښېې ریښتیاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سل د زرگریو د گگر

د ماتول‌وار یې خوړلئ، پرکله د اتحاد دئ
ما غزه تیت زړي، زړي سوه، کاړي وار داستاد دئ
پښت له پښته بیا ترزویه، دئ افغان اولس نېکخویه
پر میدان یې کلي لغړي، دادکم یزید ایداد دئ
نه مؤمن غوندي زړه سوی کړي، نه انسان غوندی خپلوی کړي
زړه یې سخت لکه دبره، داخاصیت یې دجلاد دئ
که پابنده د قران دئ، که یې خوی د مسلمان دئ
که خیر په سود، زیان دئ، هلته پاک د دوی جهاد دئ
بڼ یې وکینې دخوش بینو، ریشه کش معانید ینو
چې بنا پر بنیاد نه وي، تعمیر خوشې بې بنیاد دئ
پې یې ایښئ د توږل کړي، پنه ستون چپه کیدل کړي
ترهغو چې نړی کیږي، وفولاد لره خراد دئ
پر دک خم چې د آساقي وي اوتر ځوچړنګئ باقي وي
نشئ به ملاقي وي، خماري ته پرنه داد دئ
چې بګړی یې د اسلام وي، خوپه نیت د دو یادام وي
که هر څو ملا امام وي، هسي پټ لکه صیاد دئ
د مغزوبه څه ښادي وي، چې یې ژوند نامرادي وي
ښادي یې نه لرو ښامنو، د ریشا زړګي ناښاد دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس گردنی

بد نیتي دي، یو تر بله بد بیني دي
تر بګنی دي، خصومت دئ، دښمني دي
بې عدلي، بې انصافي د کمه راغله؟
د بې وسو پر حق چور دئ، شبخوني دي
اولادونه د کم دو، دي ړانه خوره
د مرغانو په شان وړکي پلرګنی دي
نیک اعمال ولي بد لیږي په بد یو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر د ښتوګر زیدل کله تمدن دي
په ښاروکي پاته لږ خو کورنی دي
خلګو څه کوئ؟ پر کمه خوا رهي یاست؟
پر دې لاري خورا ډیري دیدنی دي
"ریشا" وګوره پر شا و خوا نظر کړه
د رته پاته چي لا څو پس ګردنی دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرګ

پرنړۍ چې مغازې دا سلحنوسته
وبشرته نوبتونه د مرګوسته

که مرمۍ لـه ماخطاسي پرورومنبـلي
په ضربه کي کله وخت د ننبانوسته

استعمال داسلحو بايد جاري وي
په تعطيل کي يې ترل د فابريکوسته

انسانان چي يو د بله سره وژني
بل څه نسته تنها ګټه د پيسوسته

او که نه نو ورونه ولي دښمنان سي
په هرجنګ کي پټ لاسونه د پردوسته

که سلاح سي د نړۍ له مخي محوه
وبشرته فراواني د نعمتوسته

دوی د دې دنيا لذات ځان لره غواړي
وريشا ته صرف نعمات د جنتوسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامېندي

څمه خپل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنو سره
اوښکی سوې لاړو نه د غمجنو کاروانو سره
لاړه ده اغزنه سړک وران پل نړېدلی دی
چاودې پښې رهي یم د خولې خلا مواولادو سره
څوری د لارختم سو نوکان خوړمه د لوږې څه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره
ورک مي سوتها توبی نه کُنډ غالی نه دیوال ښکاري
وړځې تېرومه د قبرواوکنډ والـــــو سره
وایستل گرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړی غوړه صدری یو وړ د جبو سره
هیهات چي د اثړانده ستړ گي بیا د اوښکو وچي
هیهات چي په کڅکي به وي ناو یاني د مړو سره
ړیشا د انسانو د خوښیو مزه تللې ده
شین پالیزې لا ښ سود اوښانو په گلو سره

حق ده پېره

ژبه خوله کې دومره کله سوځنده ده
لکه بل چې مې پر زړه د اور لمبه ده

غمازانو زه پر خوله یم پېژندلی
چې په ما پورې خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان یم د لرګي نه یم جوړ شوی
ولې کش زما پر سر د غــــماره ده؟

خو تبر له درختي لاستي ور کړی
د دښمنو څڼه چې قطع یې تنه ده

د غړومبې بې خلګ تول لرزېدله
پر راغلې نن د بېرې پرې لرزه ده

په غیرت یې د زمري نوم و ګټلی
د بانبې پنجه یې ښخه پر کله ده

نن یې ولې د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروته یې خالي، وچه ډبه ده

څو عقلونه په سرو کې پیدا نسي
د هرچا څه وړکه لاړه او کوڅه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته نه دی يو زره
باید نسي پر خپل ځان باندي غره

د میوې امید له هغه ښاخه نسي
چي یا وچ وي، یا په بیخ کي وي اره

وچه ونه بیرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه ښاخونه ګرسره

د چرسي زویه دګټي امید مکړه
د هغو څه هم چي ناست وي پر پره

هغه باغ ته چي باغوان يې نه وي لودی
چغالان ورځي پر دړ او پر سخره

د لیوه ځنځیر غتبېزونه لا بیر يېزي
چي له ځنګه ځني پورته کړي بره

زه ريشاء د هغه چاخه ډېر بېرېږم
اسلحه چي يې وځنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

ګرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چې د یار وښنګ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کې یو کتاب خبرې کړي
زړه کې یې ساتلي پټه مینه ده
کله چې په ناز سترګې راواړوي
پوه سمه چې نن لږ څه خوشبینه ده
شونډو چې یو ځل تړ غابنو لاندې کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندې رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وربښیمنه ده
کله چې کوڅه په خپل لاس و اوبي
هغه د ریښاء د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېرخانه ننوتلم

ما فضا ته د ختو لاري څارلې
په نصیب مي ګورستان یا زېرخانه سوه
چې هوس د پروازو راته پیدا سو
وزر وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه
نابوبره د صیاد په دام کي ګیر سوم
بهانه راته د دام یوه دانه سوه
یا به مرګ اوس قبلوم، یا به پر غلی
اقربا راڅخه ولاړه بېګانه سوه
عقل هوښ راڅخه تللی لېوني یو
دا په دې چي مشران مو دیوانه سوه
صدقه مي خزاني نسوې د خپلو
هستي واړه د پره دیو نذرانه سوه
آئینه غوندي رښتیا نسم ویلی
درواغان مي په دنیا کي افسانه سوه
د تعمیر په امید ما وې لیښي نغښتي
د ریشا د پلاړ کوند غالی ویرانه سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې پرزو موټر

چې د رست عمر يې تېر کړی په مزووي
پر بل چا يې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنګ د عياشۍ خوب و نه کېږي
خوب يې نه وړي چې بستر يې دا غزووي

تېر واته دي که د کار هيله ترې وسي
چې (لوی) سوی په نعمت او په نازو وي
په غفلت کې ښکاري ښکاري ښکارولی
ځکه غلی ناست چولوته د خزو وي

ده بهتره چې چپ کښېني په مجلس کې
هر مجلس چې ډک په غټو آوازو وي
چې د ژړندي پل يې څرخې پر سر باندي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پورته، پورته غوړځېده د بل لرګي ته
دا کار ونه يا دېږ يا د بېزو دي
هر موټر چې بې ډرېوره وي، ولاړ دی
خصوصاً چې بيا بې تيلو، بې پرزو وي

ريښا صبر تحمل ده ته په کار دی
که په ژوند کې درسره کمه آرزو وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړبه د نازه ولوېږي

لاس را څخه واخله ای ظالم بې دین غمازه
تېر به دي دوران سي ژړبه ولوېږي د نازه
څونه څو کلېږدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغازه
ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه یې تر آخره بهره مند له امتیازه
تاکه ځان پټ کړی دئ د طلسم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چې څومره یې چمبازه
څه توری واخله د جانان بې اعتماده یې
مالره د خپل جانان د وصل درګاه بازه
خوار ریشا په عشق کې که څو څو کلېږدلی دئ
شکر دئ خاوندهٔ معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چي ترستر ګومي د يار اوربل جل بل سو
اور د ميني مي د زړه په کور کي بل سو
تازه دمه وم د سوي زړه د سوخته
زړه مي وروسته بياله سوي څه په کوربل سو
د فراق بتي بيابان راته انګار دئ
مخامخ د اور لمبي راته کوتل سو
د حباب ترڅنګ لاندي مي انزاغ دئ
د سکروټو په باران کي مي مزل سو
هيڅ نسخي مي د مرض علاج ونکړ
د ګولي پرځای ګولۍ راته اجل سو
ريښائ ستا لا. آينده ژوند ته اميد دئ
چي پر زړه د غشو واري مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکونی

د خپل ځان ژغورنې په لمبو کې
په کندړې کې پاته نه سو سپېروني
د بابا هستي يي وړکړه بېگانه ته
اوس د بل پر در ولاړ دئ ژړغوني
هيواد ټول په لمبو کې سوځل کيږي
پاته نسو اډې پر سر پړوني
هيواد وال دي ترخپر ولاندي سوي
پر لوزانه چوکه جنگ او سرشکوني
پر ماشه باندي يي گوتي سره اېښي
وکوټي ته کړول د توپک نوني
چي د جنگ لمبې يو لږ څه آرامېږي
د بل لاس په لاس کي وړکړي اوربلوني
چي جنگي جامه وجنگ لره په تن کړي
بد مي اېسي ساده زړه برگ پټلوني
ريښاء ناست په لنده بله زړه خانه کې
پر پښو درد دئ لگېدلئ لمځوني

مخ ته کرکنډي

شرمښان يوار پسه کړي انډي
ځني وځغلوي هر يو خپلي ونډي
انسانان هم ځني دي لېوه صفته
ځغلوي د وړور د مالـه څخه پلنډي
د حلال مالوپي نه وکړله ځکه
ډکي خيټي د حرامو تنډي. تنډي
چي د خولي او د زړه لاره يوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهي ملنډي
رقيب لس گرايه بدتر تر شرمښانو
عاشتان يې پسي واخستل سالنډي
ومزله ته رسيده هغوته گران وي
چې په مخ کي ورته پروتي وي کرکنډي
د ريشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
ربه ته کړي اوږدي لارې ده ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه یې کوه

نه ده نکټایي د عصریت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علمیت نخښه
تش کوټ و پطلون سړیتوب نه بولم
څو یکښې و نه وینم د پت نخښه
چاکه مظلومان تر لاسو و نیول
دا ده د غیرت د شهامت نخښه
یا که یې پوره کړې د بشر خواستې
دغه ده بیشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې ږوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حریت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سیل کړه ریښا د جهالت نخښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډېر بشاش مخونه سوله پژمرده
ښادي ولاړه خلګ ډېر دي غمزده
انساني خصلت د خلګو فراموش سو
ولی، جوړ یې کړی د ځانه درنده ؟
مړېده یې د انسان په غوښو نسي
چاپېدا کړه دا د غوښو خورنده؟
وړونه ولی یو تر بل تر لـه وتلي؟
رسوایي ده، نکړي یو د بل پرده
اکثر خلګ چې مقصد ته نه رسېږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
وېره خوله د خندا نسته شنډي بوټي
غمجن حال دی نه خوښي سته نه خنده
ریشا ناست د بې وسی نخنه نالش کړي
د سیالانو په مجلس کې شرمنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله دي دئ

بېګانه ته يې ښندي خپل وروريې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سو ځان يې خړ کړی
هست و نيست يې واړه وړ کړه وپردو ته
د اولس تر مخ يې ځان لښ ولغړ کړی
له بهره يې اولاد ته څه را نه وړه
لا د لاسه يې اولاد ته ځان منګوړ کړی
د بابا عزت يې و پلوړ په جهل
ځان يې نورو ته په دې توګه ګادړ کړی
د خوړکی بنارسی جتي پر سر کړه
ده وخوړ ته ور پر سر دغم ګډ کړی
د هيبته يې زمريان لا لړزېدله
نن يې ولي ځان بانښې لره کوګړ کړی؟
په پاکي کې يې قدم مخ ته وانه خيست
ترښخوا يې لا ميدان په غم کړکړی
ټوله ته يې غره مسه په کردار دي
ريشائبنه سوچي اصلي ننر دي پکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پر پړوني باندي تاوان کړه
نني ته د سبا وعدې بيان کړه
چي سبا سوتياري د تيښتي نيسه
آماده وا ستعفا لره خپل ځان کړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دئ
بله پلا بيا په بل شکل ځان عيان کړه
ته و دی په مطلب بنه سره پوهيږئ
بېچاره خلگ په ځان پوري حيران کړه

په خلوت کي تا ته هر عمل جائېزدئ
پر بهر خبر د خدایؒ، حديث، قران کړه
که په پټو مخلوقي هرڅه لـښ سي
خود باندي سپين پټکی، کميس، تمبان کړه

دا دنن د بدکارانو دود، دستور دئ
چي د خلگو ترمخ سپين ځان مسلمان کړه
که رضا د خدایؒ مخلوق ځان لره غواړې
ريښاء ځان دي حقيقي عالي انسان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښو ته لوېږي

که سیلۍ اوړي که سوځم په لمبو کې
که خندا کړم د ژوند یو په قبرو کې
واړه دې دي په ما هسې چاړې کانډې
تیروم ژوند زه د عشق په مرحلو کې
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
بېره نکړم که تېرېږمه په سپو کې
د فقیر او سپو خو تل سره پرتوي
په یوه ټوټه رالوېږي ژر په پښو کې
څو پېښ ړومي خېل جانان وېلۍ نه دي
غمازا کله شمېرمه په سږو کې
زما د عشق مِس معلوم سوي دي وياړته
رقیبان ژر حسابېږي په پردو کې
په رښتینې عشق چې زما ګل رخ خبر سو
رېښا، ګرزه د ګلا نو په باغچو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه یې دکومک په نامه ونج
اوس د هري روپۍ سود اخلي څلور پنځه
د سرونړو کتوریان یې په غلا یووړه
زوړ منګی یې ورته پرېښود پرګرونج
طلايي خښتي يې وړي په عوض کې
ورکوي وچه تمګه لکه اسپنج
د بابا غوبني یې وخوړې کارګانو
د زامنو په کله کې نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوی
چې ساده مسائل ډېر ایسي بغرنج
د لستوني مار دی ډېر په عذاب کړی
سوه د هر یوه بنه لکه نارنج
یو کچکول، یوه لکړه ورته پاتته
څُغلوي ژر اوسنۍ پخوانۍ ګنج
یوه ورځ به د حسابو کتاب راسي
چې یې وپېچي مغزی، پښې وآرنج
ریښا هیڅ ناست دی په چرت کي ندپوهیزي
وړي له دغسي ناخوالو څخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتي

چي پر چاپې د عتاب سترګي کړې غتي
هغه دم هغوی پښو کړلي چوتي
نه اسلام، نه شهامت دئ، نه غیرت دئ
چي دورور په غوښو وهي سمتي
دا ښکار ندئ چي پر لار، لار دي لغځ کړي
ښکار هغه چي په هوا ولي خرګتي
کاسه ډکه د حلال رزقه مزه کا
نه چي بل د رته ولاړ وي تالي ښتي
چي د ورور د سر په بیه لنګۍ غواړي
خدایه! مه کړې راپر سر هسي خرتي
پر کاغذ باندي مي وکښې ښوخبري
هسي پروتي وې په زړه کي لکه ختي
دا بیتونه د ریښا که چتیات بولي
نادانانو اعتراف وکی په متي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړستې هګۍ

لو ګیله د زوړ وړو څخه کیږي
چې وې نکړ د کمزوړو لاس نیوی
د توړ زنو شمله وړو غیرت ندئ
چې کوي د وړور پر حق باندې تیری
چې ملت یې تر خپل ځانه پوړې هیروي
د هغو په برخه مه بوله برې
مجالس او فیصلې یې نتیجې وي
یکښې ګډ چې په خیرن زړه سوسېږي
چې تر چرګې څوک وړستې هګۍ کې لاندې
امید مه کوه چې وباسي چیچې
مسلمان که تر نامه زیره اوږده کړه
پر شَکُمن یم که یې لنډ وونیم ګزی
د خالي اوبو به څوک کوچې وانه خلي
د غړکې چې هر څونه وي شړپې
ریشاء هغه وخت خپل ځان بختور بولي
که یې وکئ د تیریو مخ نیوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته ... که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لاړې دي اخستې ده بندېږي ... فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه ترابده لکه نه وي ... کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پردې تموله غوړولې مستان ګرځي ... زمانه نن د سوتي اود رندۍ ده
که د عجز و خلوت څو د ننه ... خلوتګاه وړ فقیر ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي ... ورته پېښه ناجوړي د سابندۍ ده
د ریشا ژوند نه شاهي نه فقیري سوه ... ژندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرو نولو

نه ورځم د یار کوڅې ته نه .ورځم ... توري جولې هلته تګ و د وکوي
سپي غماز مې لاره بنده کړې ده ... درکي د جانان ولاړ عو، عوکوي
کله یې حضور ته رسېدلی سم ... لاړکي رقیبان راته پېشروکوي
یار مې د زړه کښت ته ورلوېدلی دی ... هلته مې د عشق د ونږو د روکوي
کله یې د حق آواز تر خوله خېژي ... دوی لکه میناوي کړکچوکوي
ډېر، ډېر د رواغان مې اورېدلي دي ... پوه یم بیا پر نورو وعدو خوکوي

.نسي رسېدای ریشا تر یار پورې
څوچې جلادان د سرولو کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعلیم نه تربیه سته

تعلیم نسته ماشومان بې تربیه سوه
مکتب وران سو معلمان څني کنده سوه

تربیه د وړو کوچنګ دئ یا ښکنځل دي
مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته سوه

په کوڅو کې کچنیان واړه لوچګان دي
په ډېرو سره ولي دیوانه سوه

جهالت ورځ تر دابله ورځ ډېرېږي
خوی خصلت یې د حیوان اُد بوده سوه

پلار یې وزي د روپو و تولېدو ته
اولادونه یې کوڅې ته وړ ایله سوه

انساني خوی یې بدل په حیوان توب سو
هم یې ناسته هم خبري د شوده سوه

د ریشاء د خولې چې هر اوف، آه اُوزي
پر کاغذ د فریادونو مجموعه سوه

دغه حال دئ

غوښې خوړي د خلګو په جرئت سره
وینې یې چښني په ډېر لذت سره

نس یې ورځ تر بله ورځ پاړسوب کوي
خېټه به یې و مونښلي د چت سره

ورځ راځي چې لړئ انفلاق وکي
څېرې به لړ شین سي په شدت سره

وې پلوړل د پلار هډوکي وپلوړل
راپي نیوئ جهل په عزت سره

مه کوئ د خدائ وروی ته وګورئ
ګورئ ټوله حال ته په دقت سره

دا د هوښیارانو کار زه نه بولم
ګډه بې عقلي د حماقت سره

چاچې د ښوزلو حقوق لاندې کړه
ځئ به بندي غاړې د ذلت سره

چاکه مظلومان لوړې ته پوړته کړه
دادئ ریشاء ژوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولويږي؟

ټول خوند و نه ټول، زموږ د زندګۍ سوه — مونږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه
زمانې نن ورځ دي مونږ چیچیان ایستلي — زما پخیال چې دا دنیا وړسته هګۍ سوه
ځلېدونکې ځلا ورکه سوه تیاره سوه — له محفله شخه پورته مار د نګۍ سوه
ترانې د عشق به هر چا ږغولې — خولې ګبې سولې او ماته سارنګۍ سوه
هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي — چې له سره راشوه شخه لنګۍ سوه
افغانانو خپله توره بل ته ورکړه — افغانۍ توره روسۍ یا پرنګۍ سوه
څوک دي ولې په وینا وو نه پوهېږي — ریشا ستا ژبه توړۍ سوه که ګونګۍ سوه

ژړې تلې

داڅه حال دی چې ژړېږې کونډې رنډې — دیوې هفتې ناویانې سولې کونډې
د چاپسې لکه چخلې دي د نګرې — د چاپندې، پنډک، نوړې هم سوې پنډې
نااهلان په دغه حال پورې خندا کا — عاقلانو ورته وچیچلې شونډې
خلګ نه ګوري وبدي آیندې ته — وجواب ته یې نیولې خولې دي منډې
ټول اولس پر دې لمبله نه ځائیږي — پر لمنې لمبله نه سي لوېې غنډې
چې چړې یې د خپل کامه پوتولې — د هغو چړې عالم ته سوې برنډې
د غفلت تلتک یې کش کړی پر سر باندې — ژړې تلې یې را ووتې تر شنډې

ریشا مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقې لارې و ځغله په منډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي بل ته اړیو؟

تیل مونسته د څراغ او د اوجاغ — بل ته اړیو موږ په تیلو د څراغ
پلیسوزمو وخپل ځان ته پیدا انګړئ — لګولئ مو دئ بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو — په هستي کي یو نښتمن زړګی داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځکي پرېوانه — مګر نوړ یي له تولید څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که یوه ګوله پیدا سي — د هوا څخه غوټې وهي پرې زاغ
خولې دې مندي د زړه حال ویلای نسو — موږ د بل ترنظر یو لکه اُلاغ
ولي اړیو په هستي کي د بل لاس ته؟ — راسئ وباسو د دې اړتیا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړې — ریشا، وابه وړې پخوُس قسمه دړواغ

د غلو ملګري

نه جوړېږي څو اخلاص، صداقت نه وي — نه خپل کیږي تر څو مینه، الفت نه وي
وهرچا ته خپل حقوق کله رسیږي — چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چور د پاره تړي وي پړانستي — په هغه ځای کي د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلو سره ملګري — مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هرځای ړاغله — بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پر بې وسو، زوره وړکوي ظلمونه — د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ریشا، غواړې پر نړۍ چي عدالت وي
په بشر کي خیانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوئ خورين ځګريم
د وصال په اميد ناست صبح و ديګريم
ما د ميني لار په وينو اوپاشي کړه
اوس د ډيري خونريزۍ روند په نظريم
د زړه وينې مې د خولې څخه فوران کړي
کږ مژګانو يې وهلې په خنجريم
سر و مال مې د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کې زه تير تر مال و سريم
سپي رقيب ديارله دره فراري کړم
د هغې ورځې تر اوسه دربدريم
چې په سپينه ورځ کالي راڅخه کاږي
نو به ولي هسې غلو ته خوش باوريم
لدرباره چې آشنانا آشنا باسي
زه ريښا به تر هغو د بل پر دريم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې فائدې مجلسونه

يو سړی وي د توپو په ويشتو ستړی
بل په ځغاسته پر دښتو بيابانو ستړی

چا شپه تېره کړه په چوړ پسې روان دی
د هغې خواد ګونې په راوړو ستړی

چې لري يې هم د خواست لاس بل ته نيسي
سونادا ريز يارتو په نقلو ستړی

څوک جامونه يې پر يې چښي تشيږي
څوک کاګل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پاړېس مخ زېړه خيشته کړي
بوټ پالېش والا په بوټ ومونږو ستړی

شپه او ورځ يو ځای و بل ځای ولې منډې
هر هيټ په بې فايدې مجلسو ستړی

دې ستړيا و وکي ظاهره منفعت سته
په باطن کې وي په ډکو کلمو ستړی

وړيشانه هوسايي نده وړ پاته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکي غوښتنې

پناه راکړه د شیطان د وسوسو . حب مي و باسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را وو زم د نا اهلو د جلسو
انساني خوبونه زما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګرو زما په نصیب مکړه . چي په دام و کولمي کاږي د نسو
چي تیر نه وزم د ناکسو په وینا وو . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
دریشا د تسلیم لاس و تا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په وینه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه
یو د بل په میدان کي سره سره سوه

د غرور څخه بیا په مستي راغله
حقیقت په سترګو نو وینې رانده سوه

چا و دوی ته د نشې پیچکاري ور کړه
چي مستي یې د مورلي په زغیده سوه

لکه مږ د بل دعوت ته حلا لیږي
غاړې یې پرې مذبوحانه یې غورځېده سوه

په خوني مواد لړلي یې ماغزه دي
په وینو ستوب کي څملېدلي د بیده سوه

دریشا لړزانه بزغ محفل زغن کړي
دا زغن آوازې سوره سرېنده سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچاته وړ زغ کړم؟

هدېروکي موږ وچاته کړو وړ ناري
ساکښ نسته چې د خلګو ناره واوري
موږ د خپلو پیشرفتو لاري ثارلي
شا و خوا سوې راته بندي تړوله لاري
چې رشتیا سي اوس په هیڅ چا باور نسته
د باور د لاري ملا سوله بې لاري
ګرم و سرد حالات پر موږ باندي تېرېږي
سېیني سرې سترګي چې وینم خونکاري
باوله مي را بلل د زړځ علاج نسته
اوس به خوړم پرککړۍ د ګوسو واري
خوراډېري دامید وعدې يې راکړې
نن پر خپلو وعدو ګرېت سوله ناګاري
د ریښا حیات ګړۍ په ګړۍ مرګ دئ
چې د زړه څخه يې چي د وینو داري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرکمه رهي يو؟

ومزله ته زه پر لوري د خطر ځم
پدې تګ کې په پښو نه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سينه وړځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کې توره شپه ده مازيګر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره مې بنده
د مرګ لوري ته زخمي زړه سوی ځګر ځم
د کاروان مهار په لاس کې د ساربان دی
اختيار نسته چې څنګ په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کې دوړې، هيسته لرو بر ځم
بې آبي ده احتمال د چولې شته دی
ترلمر خر که نا خبره بې باور ځم
زما ريشاء څه د سفر لوري ورک سوی
چې پر کمه خوا روان په کم سفر ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تولیږي تولـه
نن به روان سي که پرون پاتـه سو

چا زرغوني درختي د بیخه وکښي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر څلورو ورځي
د بل یو لاس او یو پې ورون پاته سو

انسانیت د افغانانو ولاړئ
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته سو

انسانان ځي روان پرمخ دي رهي
تاجک، ازره، ازبک، پښتون پاته سو

د ریشاء نوم او یا نښان به څه وي
که پر پره دي مځکه مسکون پاته سو

لاس یوکئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره ګان — ترکمن، ازبک، بلوڅ، نورستانیان
هر تکم چې پدې خاوره کې هستیږي — بلل کیږي په یوه نوم د افغان
افغانان د دې هیواد میراث خواره دي — ځکه ټوله د دې خاورې دي بچیان
اشغالګر غواړي چې دوی سره جلا کړي — چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بېل کړي — پدې توګه یې کمزوری کاندي توان
بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي — د بشر د غوښو وږې شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي — د دښمن په دسیسو دي پوه کړي ځان
دیووالي اسلحه خورا کاري ده — په نفاق کې د بل ګټه ده خپل زیان
که بقاء غواړي ملي وحدت یې شرط دئ — بې یووالي تدریجي مرګ ته روان
یا به حتماً یو ځای کیږي یا به ورک وي — د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریښتیا خبرې هر شنوانده واوري
د کمو د پاره ندئ دا بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذغاليان سوو

راته ښېښي دې هره ورځ نوې سړه ږد ... د تورو مخو سکرو ګاز کړم ګرم، سرد
لغوړنه سړه دردي او سرچرخي ده ... زېړه مي ريږ دي د نارنج په رنګ، رنګ زرد
هوايي سوم تکهارېږي مي په سر کښي ... ترغوږو مي تکان باسي مرد نامرد
د کوټې ياران مي واړه هوايان دي ... وکومک ته پيدا نسو بل همدرد
آرام نلرم په سر کي مي برچې ځي ... سرچرخيو کړم د ژوند ټخه دلسرد
چي يې ووينم تورمخي بدمي ايسي ... ذغالي کړم د تورمخو سکرو ګرد
زه د ژمي د ساړه جنګه دار بزم ... چي اخيستي سره لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمي به خاوند پخير تېر کړي ... د سکرو مخ به وي تور په عمل کرد

رنګ زردي به و ريشا ته سرخرويي وي
که يو ځل يې د سکرو موسم کې طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چې ځان نکړي د یار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي ریښتني

تر چولو چي د جانان ومخ ته گوري
هغه خوشي نندار چیان دي بهرني

که د مرگ سکلی د یار پر زنگانه وي
دا وصلت دئ مگر هو، زکندني

که وصلت د یار پر بي پري بنو د فراري سو
په قانون د عشق بي خپل ځان کړئ خوني

چي کوڅه د یار په اوښکو اوپاشي کړي
لړي هسي تروې او نکي شیریني

مرام کاته او تبسم يي نوی ژوند دئ
سل ځلن زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د یار ودرته ملنگان وي
چي پر د ښت گوزري هغه دي لیوني

زما د عشق صفحه د یار په توصیف د که
له ښایسته د ریشاء اشناغني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

ماليده خوري، هم ډېري، جواري خوري
کلنګي چرګه و چرګ واړه جاري خوري
چغالان بيا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا يې ډېر چټک پر هواري خوري
دلانبو په ټلابنو کې بابنده ښکار کړي
طبيعت يې دئ چې هره مرداري خوري
اشتها چې يې د حرص په بنوږکې راغله
مرداري لا په خوړا مزه داري خوري
د هرچا مطلب خوړک دئ په ژوندون کې
يو په زور بل يې په ډېره هوښياري خوري
څوک ګوار، ګوار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوړا يې تلواري خوري
ريښاء شکه د حرام خوړو ونکړي
حرام خوړ آخر پر سرواری کاري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکلکین راته گوري

لا مړ نه دئ چي پر سرېي کېږي واري
لا يې نه ويني چي ويني وهي داري

نامردان وي چي پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي يې وي سرې سترګي خونکاري

څنګه زړه دئ چي دوړ وړ په مرګ ښاد يکا
او ړاباسي پسله له مرګه يې انداړي

دا نن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چي يې ښځي، نر وهي دغم کوکاري

دا د کم چپاول ګرو چپاول دئ
چي په سپينه ورځ نيولي يې دي لاري

پر ميدان باندي يې مخ نه ليدل کېږي
تماشا کړي په کلکين کي تر هنداري

ريښا، داسي تګماري په ستر ګوويني
انسانان وژني لا ځان ګڼي خداي پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل میري

تجارت نن ورځ اکثره سود خورې سوه
عقیدوکي پښنه داسي کمزوري سوه

که په هر قسم خوش مري پیداکیږي
د ده نکري تولېده یې رنځوري سوه

بې پیسو څه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دئ چي ورکه مو، ورورې سوه

کیسه بړندي د بل د جیب یې کاږي
که څوک څیر سي د غه هم کیسه برې سوه

د روپو ګونې په شاوړي و راوړي یې
حمالي ده چي یې نوم سوداګري سوه

سرمایې د خپل هیواده تښته باسي
وا ولس ته پاته خود دربدري سوه

حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
ګډوډي، بې حسابي ګلګل میري سوه

ریشاء خېل خان دي په لږ سره قانع کړه
ډېرول یې و بل چاته مزدوري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوپک خپل و پردی نه پېژني

زړه چې د ټوپک وسوځي بل وژني
نه لري تمیز پره دي و خپل وژني

زړه کې چې یې بل داوړ لمبه سوله
څو چې زړه یخ نکي سل و شل وژني

کله سته تو پیر پرېږدي د انسان حیوان
خره وژني، غوایي، انسانان سل وژني

ډک ټوپک سنګدل انسان چې واخستئ
خلګ پر کشمیر او پر کابل وژني

دوست و دښمن کله ټوپک پیژني
نه یې په پوښتنه ني توکل وژني

هر ټوپک و مرګ لره جوړ سوئ دئ
کله ډېر عاقل کله پاګل وژني

ورک دي وي ټوپک د کتارو سره
څکه تش لیدل یې ریښا تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسه یو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سووچې دوی سوه ګل هوسه

نو به خود د وس دارانو ناخیرې وي
پر موږ شمېرې د روبې مال یو په لسه

مچمچې که څوک چیچي دا دې عسل دی
شات خوچانه دي اخستي له مګسه

سي
چې بې وسه د خپل وس په جال کښېنبا
خدایهٔ وباسي کلهې د دوی له نسه

په یوه آذان یوه مسجد کې لمونځ کړي
مګر بعضې یې ولاړ وي بې اودسه

یو خواخوږی زموږ د پاره پیدا نسو
په دې لویه کوړنۍ کې یو بې کسه

ړیشا بند دی په قفس د بې وسۍ کې
فریاد و نه یې راوزي لــه قفســه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر صراف کلپي نه چلیږي

کوز بار کله ترمزله پورې رسیږي
ترهدفه پورې پرلارې چپه کیږي
که کوټه سکه دې ور کړه وصراف ته
کلپي کله پر صراف باندې چلیږي
د رشتیاد باغود ونې وي پر بار
د دروغو د ونې وچې سي رژیږي
که د بله یې الغیچ کړه ځان ته کوټه
چې مصرف یې نکړې بل لره پاتیږي
چې پر لوتو باندې پورته پوځ دیوال سي
د بقاء امید ترې مه کوه نړیږي
د خولې لار او د زړه لار چې یوه نه وي
اقرباء لا د هغو ټمخه بیلیږي
ته دېربنه وایې ریشاء کوردې ودانسه
خو تر تا ستا مخاطب بنه په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړې کړی، مور مړی بیا به یاد نسي
غرونه پېدی، بیا به ایستاد نسي
غم یې پر کور توره لېکه وکښله
دو مري غم زده، سوځي به ښاد نسي
ډېرو نامردانو ډېر نامراده کړل
دانا مراده زړونه به د مراد نسي
یو وار چې سقوط سو اعتبار د چا
بیا به دوهم ځل د اعتماد نسي
یو ځل چې په مرګ په لحد ننوزي
هغوته د ژوند دوا ایجاد نسي
اوس یې سالګرې د مرګي یاد لري
ژوند یې باید پس له دې پیاد نسي
سرپټ کړه ریشا په رنګت وژاړه
شو غمخور پیدا د دې هیواد نسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطري

راته پاته ډيري بدي خاطرې دي
په غوږو کي د وحشي حيوان نارې دي
په ليدو سره آواز د خولې نه وزي
ګنګوړه يم چي داخنګه قوارې دي
د خبرو مجال ندئ راته پاته
يا د لاس او يا د سترګو اشارې دي
د غمجنو وښکو سيل پرمخ بهيږي
د زړګي د وينو پوړته فوارې دي
د علاج دارو بې ندئ پيدا سوئ
طبيبان نه، علاج، نه د چارې دي
ستا په داغ خداۍ رسيږي ريشا خواره
نوږ دي ټوله کوښښو بې وارې دي

منافق

مخامخ چې درته ناست وي، جان، قربان به درته وايي
که دې سترګې سوې نه وي، بدګويي يې پس شا وي
هسې خلک منافق وي، چې زړه، خوله يې يوه نه وه
ستا پر غم دې سره ژاړي، پښلا کوي خنداوي
په دوستۍ يې باور نسته، وي دوستي يې په دروغو
ظاهر ځان بولي تېروني، دښمني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس يې خطا مه شه
باطني خوی و خصلت يې، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسې خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چې وينا، عمل يې دوه وي، يو د بل سره جلا وي
همېشه د صادقانو سره دوست و همنشين سه
د کاذب او دروغجن څخه دوري دې درېشا وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت ښبنتنان طمع دچا نکړي
شهامت به په خشم و سودا نکړي

نه کوږ لاس ؤ کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکړي

بې همت وي چې د بله مفتة غواړي
بې همته بیا هم وړکړه وړیا نکړي

خپله خوړي خپله ګټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږ د لاس دغلا نکړي

دا کس نه دی چه غیرت کې تر پښو لاندي
او پر خپلو لاسو، پښو اتکا نکړي

هسي ډیر مفت خوار سته په جامعه کښي
په دړواغو داخبره ریشا نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برګ ګټل

چې پر لار ځي برګ ګټل یې خوروي
په پره دي اشاره خپل یې خوروي
برګ ګټلو یې پر سر اوړونه بل کړه
مغز جوش وخوږ کوګل یې خوروي

برګ ګټل که وي څو وړځي زغمل کیږي
په کلو کنداغ وهل یې خوروي
بیګانه وویې خپلوان دي بد راه کړي
چې رشتیا سي ګواکي بل یې خوروي

حق دئ چیري چي خپل ځان وړله تسلیم کړي
د سوتي په زور منل یې خوروي
ولي برګ، برګ ورته ګوري، خو انسان دئ
له دي لاري څه وتل یې خوروي
د وجدان دادګاه که هرچیري پیدا سوه
ریښا هم وړځي چي تل یې خوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنه انګور چغال وهي

څوک چې يې پر مېنځ هم يې پر نال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا څه وي
اما، هغه بنه انګور چغال وهي
څوک وای چې حق دي منم وي غواړه
څوک بيا مخامخ دي سرمال وهي
چا ډامبري لار په چینو وړانده کړه
بل بيا کښت ته مځکه په دوپال وهي
ماغو بنته تعمير دو منزله کړمه
سرای میانځ کې جاهل بنا دیوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخومي کوتوال وهي
غلئ سه ریشا فریاد و چاته کړې
تا خوهم پره دی هم اندیوال وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې نه پر ورځې

پښې هغه کږدیو ته بیانه ورځې
زړه چې یې هابرګ کوټه کوټلۍ دی

لیري په دوربین کې ور معلومه سوه
توري دې کږدۍ کلې وتلۍ دی

نه بلیږي اور په دې نغریو کې
دلته دوږخې اور لګېدلۍ دی

پاته، تشه، توره سوله دامینه
میږې، او ښان نسته تللۍ کلی دی

دلته پر لاښو باندې کارګان ګرزي
شاوخوا ئې یې اچولۍ دی

بیا به هغه دې مېنې ته رانسي
یو ځل چې کوټه ورغورځېدلۍ دی

ځي د ښامار اړخ ته اتراغ کوي
پلار د دې ښامار ریشا ګیچلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

آینده نتیجه

هر یو ول مستي نن ورځ کولای سي
هر قسم ډیری په چاوهلای سي
تا نن دبې وسو واک اخیستی دی
تو له په یوه وندر تړلای سي
تا د میادی لوی تور اوډلی دی
ته لا هوائي مرغان نیولای سي
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
لیري و نږدې هدف ویشتلای سي
لوی کراته بازې چالاکي لري
هرځای څپل حریف راګمله ولای سي
حرص دي نه مړیږي چي هرڅونه خوړې
هرڅه په سرا بنتوب سره خوړلای سي
ته که آینده ته نظر واچوی
څنګه نتیجه ځني ایستلای سي
و بنیه ریښا چي دا ته څوک بنیې؟
ما ته دا بنیلي رابنوولای سي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیت المال موزرکان

کښېږدئ زر تلکي موزرکانــوتــه
دا د بیت المال رشوت خورانو تــه
وي نیسئ ترخته عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګاني خــائینانوته
ونغاړئ کمبله د فساد، رشوت
وغورځوئ فــرش و صادقانو تــه
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوئ ســر دې تاجرانوته
چاکه حقیقت په توپک وویشتي
ټینګه چکه ورکړئ جا هــلانوته
هرڅوک چې خدمت په صداقت کوي
وسپارئ اختیار و خادمانــوته
نن ورځ ریښا هر ملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نــکړي ناپوهانوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حیا

مخ دې پرته کړه د هرچا میراث خوره
حرام خوره تا ته وایمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وا یه سته
چې د بل پتې دې لاندې کړ په زوره

جنتو نه جوړوې د ځان د پاره
نه بیرېږې د دوږخ له سخته اوره؟

په ژوندنې که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پس له مرګه روز د پوره

د سیسې دې زما د ځکې باغ کړې جوړې
تاکړه لاندې زه دې وایستم د کوره

ولې دومرې بې غوږې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟

د ریشا د زړه د خروښه غلبلې دې
د فشار حمله بې واستوې ترګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library